

Kurs og konferanser 2017

**DEMENS • ALDERSPSYKIATRI • UTVIKLINGSHEMNING OG ALDRING
FUNKSJONSHEMNING OG ALDRING • GERIATRI**

Kurs og konferanser 2017

Aldring og helse har omfattende kursvirksomhet over hele landet. Våre nasjonale kurs og konferanser er primært rettet mot fagfolk og personell i kommunal helse- og omsorgstjeneste og i spesialisthelsetjenesten. De dekker et bredt spekter av temaer innen demens, alderspsykiatri, utviklingshemning og aldring, funksjonshemning og aldring samt geriatri – og med varighet alt fra dagsarrangementer til tredagers kurs. Alle våre kurs og konferanser er meritterende og søkes forhåndsgodkjent av de ulike fagforbundene.

Vi håper kursene våre oppleves som relevante for praksisfeltet og kan bidra til bedre tjenester til eldre med behov for helse- og omsorgstjenester i Norge.

For oppdatert informasjon om det enkelte kurset/ konferansen henviser vi til *Kursoversikten* på hjemmesiden vår. Her legges kursinvitasjoner med program ut fortløpende – og det er mulighet for direkte nettpåmelding.

SKANN RETT
TIL NETTSIDEN

Se: <http://www.aldringoghelse.no/kurs-og-konferanser>

Velkommen til våre kurs og konferanser!

Praktiske opplysninger

Påmelding/avbestilling

Påmeldingen til våre kurs og konferanser er bindende og kan foretas via nettpåmelding direkte i *Kursoversikten* på hjemmesiden vår eller sendes per post, e-post eller telefaks.

Husk å oppgi fullt navn, yrke, arbeidssted og den e-postadressen hvor du ønsker å få tilsendt bestillingsbekreftelsen og kursbevis. Oppgi telefonnummer der du kan nås på dagtid samt adressen dit faktura skal sendes.

Avbestilling må skje skriftlig. Ved avbestilling senere enn to uker før kursstart faktureres du for hele kursavgiften. Dette henger sammen med våre avtalebetingelser opp mot leverandører. Er det noe du er i tvil om, ta kontakt med oss i god tid.

Vær oppmerksom på påmeldingsfrister – Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse er avhengig av å kunne gi informasjon om antall deltakere til hoteller og konferansesentra i god tid for å oppnå fordelaktige priser.

Aldring og helse
Nasjonalt kompetansetjeneste

Nasjonalt kompetansetjeneste for aldring og helse

Sentralbord: 33 34 19 50

E-post: post@aldringoghelse.no

www.aldringoghelse.no

Demens

8. feb.	Reviderte kognitive tester (1), OSLO	4
8.-9. feb.	Kursholderkurs i VIPS praksismodell for personsentrert omsorg (1), OSLO	5
8.-9. mars	Oppfølging av hjemmeboende personer med demens (1), OSLO	6
10. mars	Personsentrert omsorg i praksis og miljøbehandling, OSLO	7
14. mars	Velferdsteknologi til personer med kognitiv svikt, OSLO	8
15. mars	Velferdsteknologi som kommunal tjeneste til personer med kognitiv svikt, OSLO	9
22.-23. mars	Utredning av demens i kommunehelsetjenesten (1), TRONDHEIM	10
3.-4. april	Legekurs – Demenssykdommene, diagnostisering og behandling, OSLO	11
5.-6. sept.	Kursholderkurs i VIPS praksismodell for personsentrert omsorg (2), OSLO	5
5.-6. sept.	Hukommelsesteamkonferansen 2017, OSLO	11
19.-21. sept.	Basiskurs i demens (1), ÅLESUND	12
10.-12. okt.	Basiskurs i demens (2), FREDRIKSTAD	12
10.-11. okt. + 22. nov.	Lær å bruke DCM, OSLO	13
18.-19. okt.	Oppfølging av hjemmeboende personer med demens (2), MOLDE	6
25. okt.	Reviderte kognitive tester (2), BERGEN	4
15.-16. nov.	Utredning av demens i kommunehelsetjenesten (2), OSLO	10
5.-6. des.	Demensdagene 2017, OSLO	14
7. des.	Erfaringssamling DCM, OSLO	14

Alderspsykiatri

15.-16. feb.	Psykisk sykdom hos eldre (1), OSLO	15
5. april	Legekurs – Alderspsykiatri i praksis (1), ARENDAL	16
24.-26. april	Landskonferanse i alderspsykiatri 2017, HAMAR	16-17
20.-21. sept.	Psykisk sykdom hos eldre (2), BODØ	15
2. nov.	Legekurs – Alderspsykiatri i praksis (2), OSLO	16
7. nov.	Rus og legemiddelavhengighet hos eldre, OSLO	17

Utviklingshemning og aldring

17.-19. jan.	Basiskurs – Aldring hos personer med utviklingshemning (1), OSLO	18
2. mars	Utviklingshemning og aldring – utfordringer i VTA og arbeidssentra, KRISTIANSAND	19
25.-27. april	Basiskurs – Aldring hos personer med utviklingshemning (2), TRONDHEIM	18

Funksjonshemning og aldring og utviklingshemning og aldring

13. sept.	Inspirasjonskonferanse – Hvordan fremme god aktivitet ved aldring hos personer med nedsatt funksjonsevne?, OSLO	20
-----------	---	----

Geriatrici

14.-16. mars	Basiskurs i geriatri (1), PORSGRUNN	21
9.-11. mai	Basiskurs i geriatri (2), TRONDHEIM	21
22. mai	Hjertesykdom hos eldre, OSLO	22
29.-30. mai	Legekurs – Legemiddelbruk hos eldre, OSLO	22-23
25. okt.	Balansetrening og fallforebygging, OSLO	23
26.-27. okt.	Legekurs – Smerter og palliasjon hos eldre, OSLO	24

DEMENS

TEMAKURS

NYHET Reviderte kognitive tester

Flere av de kognitive testene som brukes i demensutredning har de siste årene gjennomgått store revisjoner og nye tester har kommet til. Kurset vil gi en innføring i de nye/ oppdaterte testene MMSE-NR3, Klokketest (KT-NR3) og Addenbrookes kognitive testbatteri (AKTB-NR) med praktiske øvelser.

Målgruppe: Helsepersonell og leger i kommune- og spesialisthelsetjenesten som arbeider med kartlegging og utredning av personer med demens.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent for legers etter- og videreutdanning i allmenntidmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri og samfunnsmedisin samt til spesialitetene i klinisk sykepleie og ergoterapi. Andre faggrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	8. februar 2017
Timetall	6-7
Antall deltakere	60-80
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	8. januar 2017

Bergen

Sted	Scandic Neptun Hotel, Valkendorfs gate 8
Dato	25. oktober 2017
Timetall	6-7
Antall deltakere	60-80
Pris	2 100 kr inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til en måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	24. september 2017

TEMAKURS

Kursholderkurs i VIPS praksismodell for personsentrert omsorg

Målet med kurset er å lære opp sykepleiere og ansatte med høyskoleutdanning til å bli sertifiserte kursholdere som skal holde basiskurs i VIPS praksismodell for virksomheter i kommunehelsetjenesten og som ønsker å utvikle en personsentrert omsorgskultur og være veiledere for disse videre.

Hva går VIPS praksismodell ut på?

Hver bokstav i V-I-P-S står for et element som må være med for at omsorgen for personer med demens skal være personsentrert: Verdier, Individuell tilpasning, Perspektivet til personen med demens, Sosial inklusjon.

Hvert element har seks spørsmål (indikatorer). Disse indikatorene brukes i VIPS praksismodell i faste fagmøter i enheten for å vurdere om omsorgen som ytes er personsentrert. VIPS praksismodell innebærer at personalet får tildelt aktive roller og lærer å bruke en fast struktur for å drøfte konkrete situasjoner i omsorgen med utgangspunkt i perspektivet til personen med demens.

Kursholderkurset gir innføring i personsentrert omsorg, opplæring i roller og funksjoner i VIPS praksismodell og hvordan holde basiskurs i VIPS praksismodell for ansatte i kommunehelsetjenesten.

Deltakere på kursholderkurset får utdelt komplett undervisningsmaterieell til basiskurset med kursopplegg, innspilte foredrag på minnepinne og refleksjonsspørsmål.

Kursholderkurset utgjør første del i sertifiseringen for å bli kursholder i VIPS praksismodell.

Målgruppe: Sykepleiere/helsepersonell med høyskoleutdanning som jobber i spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. Kurset er også aktuelt for personell med høyskoleutdanning som har undervisning eller fagutvikling som del av sin arbeidsbeskrivelse.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie og i ergoterapi. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	8.-9. februar 2017
Timetall	12-13
Antall deltakere	30
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, materiellkoffert, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	8. januar 2017

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	5.-6. september 2017
Timetall	12-13
Antall deltakere	30
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, materiellkoffert, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	22. juni 2017

TEMAKURS

NYHET

Oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende

Demensplan 2020 poengterer behovet for kontinuitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene og systematisk oppfølging av hjemmeboende personer med demenssykdom og deres pårørende. Dette innebærer fleksibilitet og samhandling i tjenesten med vekt på brukermedvirkning.

Fokus for dette kurset er ulike måter å gi oppfølging, fra før diagnosen er satt til overgangen til heldøgnsomsorg. Ulike tilbud vil bli beskrevet og illustrert med erfaringer fra feltet.

Målgruppe: Helsepersonell innen de hjemmebaserte tjenester, dagaktivitetstilbud, ledere og andre som på ulike nivåer arbeider med personer med demenssykdom og deres pårørende, eller planlegger og organiserer tjenestetilbudene.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie og ergoterapi. Det søkes også godkjenning i legers etter- og videreutdanning i allmenntilleggsmedisin, samfunnsmedisin, geriatri, alders- og sykehjemsmedisin, nevrologi og psykiatri. Øvrige yrkesgrupper må kontakte egne forbund.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	8.-9. mars 2017
Timetall	12-13
Antall deltakere	60-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	5. februar 2017

Molde

Sted	Scandic Seilet Hotel, Gideonvegen 2
Dato	18.-19. oktober 2017
Timetall	12-13
Antall deltakere	60-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til en måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	14. september 2017

TEMAKURS

Personsentrert omsorg i praksis og miljøbehandling

Målet med kurset er å presentere fire metoder som kan brukes til å implementere personsentrert omsorg og være basis for valg av miljøbehandling. Ulike måter å kombinere metodene på vil bli presentert, siden de komplimenterer og utfyller hverandre på en svært god måte.

De fire metodene er:

Dementia Care Mapping (DCM): En metode som bruker systematisk observasjon i miljøet med påfølgende tilbakemelding til personalet.

VIPS praksismodell (VPM): En metode med faste, strukturerte fagmøter der personalet som har daglig omsorg for pasienten i fellesskap kommer fram til personsentrerte tiltak.

Marte Meo: En filmveiledningsmetode. Her fokuseres det på å styrke pleiernes samspillkompetanse i daglige gjøremål sammen med personer med demens.

Strukturert miljøbehandling: En metode med funksjonsinndeling innen avdelingene og ulike planverktøy for å sikre gjennomføring av miljøbehandling i avdelingen.

Målgruppe: Helsepersonell og ledere som arbeider med personer med demens innen kommunehelsetjenesten eller innen spesialisthelsetjenestens geriatriske og alderspsykiatriske seksjoner. Kurset er aktuelt for studenter til mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie, i ergoterapi og som tellende i klinisk fagstige for helsefagarbeidere, hjelpepleiere og omsorgsarbeidere. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Kurset kan inngå som valgemne i mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole – se opplysninger på våre kurssider: <http://www.aldringoghelse.no/kurs-og-konferanser>

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	10. mars 2017
Timetall	6-7
Antall deltakere	60-80
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	7. februar 2017

TEMAKURS

Velferdsteknologi til personer med kognitiv svikt

Kurset handler om velferdsteknologi som støttetiltak til personer med demens og deres pårørende. På kurset gis en introduksjon i temaene velferdsteknologi og demens, og det vil gjennomgås metoder for å identifisere behov og mulige løsninger. Det legges opp til praktisk gjennomgang der deltakerne vil få anledning til å prøve ut aktuelle metoder og til å se og lære om aktuell velferdsteknologi.

Målgruppe: Tverrfaglig. Ergoterapeuter og annet helsepersonell fra hukommelsesteam og hjemmebaserte tjenester som arbeider med personer med demens. Kurset er også aktuelt for helsepersonell som arbeider med personer med funksjonshemming og psykiske lidelser, ansatte på bestillerkontor, IKT-medarbeidere i kommunene, og studenter til mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i ergoterapi og sykepleie. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Kurset kan inngå som valgemne i mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole – se opplysninger på våre kurssider: <http://www.aldringoghelse.no/kurs-og-konferanser>

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	14. mars 2017
Timetall	7
Antall deltakere	60-80
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	12. februar 2017

TEMAKURS

Velferdsteknologi som kommunal tjeneste til personer med kognitiv svikt

Helsemyndighetene har en visjon om at velferdsteknologi skal være en integrert del av de kommunale helse- og omsorgstjenestene innen 2020. Hva skal til for at vi når dette målet? Hjemmetjenesten vil i framtida ha en viktig rolle i oppfølging og drift av de velferdsteknologiske løsningene hjemme hos brukere med demens. Hva må helsepersonell kunne og hvem bør de samarbeide med for å sikre at velferdsteknologi skal være et trygt og nyttig tiltak, samt faglig forsvarlig?

Aldring og helse inviterer til kurs som retter søkelyset på organisering av velferdsteknologiske tiltak som en tjeneste til personer med kognitiv svikt og demens som bor i eget hjem.

Målgruppe: Tverrfaglig. Ledere i hjemmetjeneste og IKT, virksomhetsledere, ergoterapeuter og annet helsepersonell fra hukommelsesteam og hjemmebaserte tjenester, IKT-medarbeidere i kommunene, og ansatte på bestillerkontor, samt studenter til mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i ergoterapi og sykepleie. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Kurset kan inngå som valgemne i mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole – se opplysninger på våre kurssider: <http://www.aldringoghelse.no/kurs-og-konferanser>

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	15. mars 2017
Timetall	7
Antall deltakere	60-80
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	12. februar 2017

TEMAKURS

Utredning av demens i kommunehelsetjenesten

Kurset går over 2 dager og tar for seg utredning av kognitiv svikt og demenssykdom hos hjemmeboende og personer som bor på sykehjem. Kurset vil inneholde grunnleggende sykdomslære og teoretisk innføring i bruk av aktuelle verktøy og metoder. Det vil legges vekt på igangsetting av tiltak etter at diagnosen er stilt og videre oppfølging. Det vil bli gjennomført praktiske øvelser og bruk av kaseksempleser.

Målgruppe: Helsepersonell i kommunehelsetjenesten som arbeider med, eller skal begynne å arbeide med kartlegging, utredning og oppfølging av personer med demenssykdom. Kurset er aktuelt for studenter til mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent for legers etter- og videreutdanning i allmenntidisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri og samfunnsmedisin samt til spesialitetene i klinisk sykepleie og ergoterapi. Andre faggrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Kurset kan inngå som valgemne i mastergradsemnet *Eldre og demens* ved Diakonhjemmet Høgskole – se opplysninger på våre kurssider: <http://www.aldringoghelse.no/kurs-og-konferanser>

Trondheim

Sted	Thon Hotel Prinsen, Kongens gate 30
Dato	22.-23. mars 2017
Timetall	12-13
Antall deltakere	60-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, lunsj, kaffe
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	16. februar 2017

Oslo

Sted	Thon Hotel Vika Atrium, Munkedamsveien 45
Dato	15.-16. november 2017
Timetall	12-13
Antall deltakere	60-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	12. oktober 2017

GRUNNKURS FOR LEGER

DEMENS SYKDOMMENE – diagnostikk og behandling

Hensikten med dette kurset er å gi en innføring i diagnostikk og behandling av ulike demenssykdommer.

Kurset inneholder forelesninger, kasuistikkverksted, innføring i bruk av enkle kognitive tester og diskusjon. Kursdeltakerne får læreboken «Demens. Fakta og utfordringer» (2009) av Knut Engedal og Per Kristian Haugen.

Målgruppe: Kurset er tilrettelagt for allmennpraktiserende leger og sykehjemsleger. Kurset er også aktuelt for sykehusleger og leger under spesialisering.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent i legers etter- og videreutdanning i allmennmedisin, samfunnsmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, nevrologi samt fysikalsk medisin og rehabilitering med 15 timer.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	3.-4. april 2017
Timetall	15
Antall deltakere	40–60
Pris	3 900 kr – inkl. kursavgift, lunsj og kaffe Kursavgiften inkluderer også læreboken «Demens. Fakta og utfordringer» (2009) av Knut Engedal og Per Kristian Haugen
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	2. mars 2017

KONFERANSE

Hukommelsesteamkonferansen 2017

Konferansen tar sikte på å samle hukommelsesteam og koordinatører som arbeider med utredning, diagnostisering og oppfølging av personer med hukommelsessvikt og demenssykdommer i kommunehelsetjenesten. Hensikten med konferansen er å gi faglig påfyll om relevante emner og spre erfaringer.

Målgruppe: Helsepersonell og leger i etablerte hukommelsesteam i kommunehelsetjenesten.

Godkjenninger: Konferansen søkes godkjent for legers etter- og videreutdanning i allmennmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri og samfunnsmedisin samt til spesialitetene i klinisk sykepleie og ergoterapi. Andre faggrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomført konferanse.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	5.-6. september 2017
Timetall	12-13
Antall deltakere	60–80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	22. juni 2017

BASISKURS

Demens

Basiskurset er tilrettelagt for personell som arbeider med personer med demens i institusjoner og i hjemmebaserte tjenester innen landets kommuner. De er rettet mot personell som ikke har spesiell skolering innenfor demensområdet ut over helsefaglig grunnutdanning.

Basiskursene er lagt opp i samarbeid med lokale fagmiljøer og består av 18 undervisningstimer fordelt på tre kursdager. Kursene omfatter innføring i sykdomslære og tverrfaglig gjennomgang av diagnostiske og behandlingsmessige utfordringer. Foreleserne har ulike fagbakgrunn og alle har erfaring fra praksisfeltet. Kursene er lagt opp med forelesninger, diskusjoner og spørsmål i plenum.

Målgruppe: Sykepleiere, helsefagarbeidere, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, vernepleiere, ergoterapeuter, aktivitetører, fysioterapeuter og sosionomer.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie, ergoterapi og som tellende i klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og helsefagarbeidere. Andre yrkesgrupper må kontakte egne forbund og selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Ålesund

Sted	Scandic Hotel Ålesund, Moloveien 6
Dato	19.-21. september 2017
Timetall	18
Antall deltakere	50-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, kaffe og lunsj alle dager
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med Ålesund kommune
Påmeldingsfrist	17. august 2017

Fredrikstad

Sted	Victoria Hotel, Turngata 3
Dato	10.-12. oktober 2017
Timetall	18
Antall deltakere	50-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, kaffe og lunsj alle dager
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med Fredrikstad kommune
Påmeldingsfrist	7. september 2017

TEMAKURS

Lær å bruke Dementia Care Mapping (DCM)

Dementia Care Mapping (DCM) er en systematisk metode for utvikling og evaluering av kvaliteten i demensomsorgen og anses som et velegnet redskap for systematiske kvalitetsforbedringer. Målet er utvikling av personsentrert demensomsorg og hovedtema er kvaliteten på omsorgsrelasjonen mellom personalet og pasientene. Metoden omfatter detaljerte og systematiske observasjoner av beboere i sykehjem, dagsenter eller tilrettelagte boenheter for personer med demens. Observasjonene munner ut i en grundig tilbakemelding til personalet. I forlengelsen av denne tilbakemeldingen settes det opp en tiltaksplan for forbedring av omsorgen.

Lær å bruke DCM, er et tre dagers basiskurs der kursdeltakerne lærer seg bruken av DCM-metoden. Vi deler kurset i to bolker; 2 dager pluss 1 dag. I løpet av de to første dagene vil kursdeltakerne få en basis innføring i personsentrert omsorg og lære seg hvordan en DCM kartlegging skal gjennomføres. I tiden mellom kursdagene skal deltakerne ut å praktisere kartlegging på sine respektive arbeidsplasser. På tredje dag vil de så lære å oppsummere og bearbeide de observasjonene de har gjort for å kunne presentere dem for personale i et tilbakemeldingsmøte. Kurset avsluttes med en skriftlig hjemmeeksamen og kursdeltakere vil bli sertifiserte til å kunne bruke DCM etter regler utarbeidet av Universitetet i Bradford. Det er en fordel at minst to personer fra hver organisasjon deltar.

Målgruppe: Det settes ingen krav til fagutdanning eller forkunnskaper for å gå kurset, men det er en fordel at deltakerne har grunnleggende kunnskaper om demens og erfaring fra demensomsorg. Kurset egner seg for helse- og omsorgspersonell som arbeider med eller er opptatte av fagutvikling, veiledning og kvalitetsforbedring innen demensomsorgen.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie og ergoterapi samt tellende i klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og helsefagarbeidere. Andre faggrupper må selv søke godkjenninger etter gjennomgått kurs.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	10.-11. oktober og 22. november 2017
Timetall	24
Pris:	5 900 kr – inkl. kursavgift, materiell, lunsj, kaffe
Antall deltakere	25-30
Ansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	10. september 2017

LANDSKONFERANSE

Demensdagene 2017

Demensdagene er Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helses største årlige arrangement. Konferansen har et tverrfaglig fokus der programmet består av plenumssesjoner, tematiske symposier og symposier tilrettelagt for ulike yrkesgrupper. Første dag vil vi åpne for aktuelle diskusjoner i sesjonen «tema til debatt». Konferansen bringer kunnskap som belyser «state of the art» på ulike områder, og nasjonale og utenlandske eksperter inviteres som forelesere.

Målgruppe: Konferansen er tverrfaglig og åpen for personell i kommuner og helseforetak som har ansvar for utredning, behandling og omsorg for personer med demens, planleggere, pleie- og omsorgs-sjefer og ansvarlige for utdanning og kompetanseheving.

Godkjenninger: Konferansen søkes godkjent i legers etter- og videreutdanning i allmenntidmedisin, samfunnsmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, indremedisin, psykiatri, nevrologi, samt fysikalsk medisin og rehabilitering med 15 timer.

Konferansen vil også bli søkt godkjent til spesialitetene i klinisk psykologi, klinisk sykepleie og ergoterapi. I tillegg søkes konferansen godkjent som tellende i klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og helsefagarbeidere. Øvrige yrkesgrupper må kontakte eget forbund.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	5.-6. desember 2017
Timetall	15
Antall deltakere	700-800
Pris	3 700 kr – inkl. konferanseavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonalt kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	1. november 2017

ERFARINGSSAMLING

NYHET DCM

Målet med samlingen er å dele erfaringer og utfordringer med bruk av Dementia Care Mapping(DCM).

Deltakerne vil gis mulighet til å sende inn ønsker i forkant om tema som ønskes belyst under samlingen. Det vil bli lagt vekt på hvordan DCM kan brukes som metode for fagutvikling i ulike settinger (sykehjem, dagtilbud, hjemmebaserte tjenester).

Målgruppe: Deltakerne må ha gjennomført DCM kurs.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	7. desember 2017
Timetall	6-7
Antall deltakere	30
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonalt kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	6. november 2017

ALDERSPSYKIATRI

TEMAKURS

NYHET Psykisk sykdom hos eldre

Dette er et tverrfaglig kurs tilrettelagt for personell som arbeider i primærhelsetjeneste og allmennpsykiatri, både i og utenfor institusjon.

Kursets hovedfokus vil være depresjon, angst, psykose og rus hos eldre. Både omsorg, utredning og behandling vil bli belyst. Kurset inneholder forelesninger og diskusjon.

Godkjenninger: Kurset vil bli søkt godkjent til spesialitetene i klinisk psykologi, klinisk sykepleie, ergoterapi og tellende i klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og fagarbeidere, og i legers etter- og videreutdanning i allmennmedisin, samfunnsmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, nevrologi samt fysikalsk medisin og rehabilitering med 14 timer. Øvrige yrkesgrupper må kontakte egne forbund.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Tid	15.-16. februar 2017
Timetall	14
Antall deltakere	60-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	15. januar 2017

Bodø

Sted	Thon Hotel Nordlys, Moloveien 14
Tid	20.-21. september 2017
Timetall	14
Antall deltakere	60-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	17. august 2017

TEMAKURS FOR LEGER

Alderspsykiatri i praksis

Kurset er tilrettelagt for allmennleger og sykehjemsleger, men er også aktuelt for sykehusleger (spesialister og LIS-leger) som ønsker mer kunnskap om alderspsykiatriske problemstillinger.

Med samhandlingsreformen vil kommunene få større ansvar for behandling av sine eldre pasienter og for kompetanseheving i kommunene for å kunne yte god helsehjelp til egne innbyggere – det er et satsningsområde.

Tema for kurset er depresjon, angst, psykoser, delirium og rusavhengighet hos eldre. Kurset inneholder forelesninger, kasuistikker og diskusjon.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent til legers etter- og videreutdanning og spesialisering for LIS-leger i allmennmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, samfunnsmedisin, geriatri, indremedisin, psykiatri, nevrologi samt fysikalsk medisin og rehabilitering med 7 timer.

Arendal

Sted	Thon Hotel Arendal, Friergangen 1
Tid	5. april 2017
Timetall	7
Antall deltakere	50–70
Pris	2 100 kr inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Overnatting:	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	2. mars 2017

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Tid	2. november 2017
Timetall	7
Antall deltakere	50–70
Pris	2 100 kr inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	1. oktober 2017

LANDSKONFERANSE

Landskonferanse i alderspsykiatri 2017

Hvert år siden 1991 har det vært arrangert en landskonferanse for den alderspsykiatriske spesialisthelsetjenesten. Målet har vært å styrke det faglige miljøet i norsk alderspsykiatri gjennom å gi en faglig oppdatering og utveksle erfaringer. Konferansen arrangeres på omgang blant de alderspsykiatriske avdelingene som har ansvar for arrangementet sammen med Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse.

Målgrupper: Landskonferansen er et tverrfaglig møtested for den alderspsykiatriske spesialisthelsetjenesten, beregnet på fagfolk med erfaring fra feltet. Konferansen er også aktuell for leger og helsepersonell som jobber med alderspsykiatriske problemstillinger blant eldre i kommunehelsetjenesten og i distriktspsykiatriske sentra(DPS).

Godkjenninger: Konferansen søkes godkjent til legers etter- og videreutdanning og spesialisering for LIS-leger i; - allmennmedisin, samfunnsmedisin, geriatri, indremedisin, psykiatri, nevrologi, fysikalsk medisin, rehabilitering og alders- og sykehjemsmedisin med 15 timer.

Konferansen vil også søkes godkjent til spesialitetene i klinisk psykologi, klinisk sykepleie, ergoterapi og tellende i klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og helsefagarbeidere.

Øvrige yrkesgrupper må kontakte eget forbund.

Hamar

Sted	Scandic Hamar, Vangsveien 121
Dato	24.-26. april 2017
Timetall	15
Antall deltakere	200-250
Pris	4 400 kr – inkl. konferanseavgift, lunsj, kaffe
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før konferansens start
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med Avdeling for Alderspsykiatri, Sykehuset Innlandet HF
Påmeldingsfrist	1. mars 2017

TEMAKURS

Rus og legemiddelavhengighet hos eldre

Dette er et tverrfaglig kurs tilrettelagt for helsepersonell i primær- og spesialisthelsetjenesten som kan møte eldre pasienter med risikofylt inntak av alkohol og vanedannende legemidler. Hovedfokus vil være risikofylt alkohol- og legemiddelinntak hos eldre. Kurset fokuserer også på bruk av screening-verktøy for å avdekke risikofylt alkoholkonsum og legemiddelavhengighet, tilnæringsmåter med fokus på endringsmuligheter og pårørendes situasjon.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent til legers etter- og videreutdanning og spesialisering for LIS-leger i allmennmedisin, samfunnsmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, indremedisin, psykiatri, nevrologi samt fysikalsk medisin og rehabilitering med 7 timer. Kurset vil også bli søkt godkjent til spesialitetene i klinisk psykologi, klinisk sykepleie, ergoterapi og tellende i klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og fagarbeidere.

Øvrige yrkesgrupper må kontakte eget forbund.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Tid	7. november 2017
Timetall	7
Antall deltakere	30-100
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	8. oktober 2017

UTVIKLINGSHEMNING OG ALDRING

BASISKURS

Aldring hos personer med utviklingshemning

Basiskurset er et praktisk rettet kurs som primært er rettet mot personell som arbeider i kommunehelsetjenesten med eldre personer med utviklingshemning. Det forutsettes noe kunnskap om utviklingshemning. Kurset er på 18 undervisningstimer fordelt over tre dager.

Kurset gir innføring i og grunnleggende kunnskap om utviklingshemning og aldringsprosessen, aldersrelaterte sykdommer som for eksempel demens, miljøarbeid og utfordrende atferd. Også temaer som identitet og selvbestemmelse, helseforebyggende arbeid, livshistorien og livsavslutning blir berørt. Kurset har et gjennomgående fokus på etikk, lover og forskrifter som regulerer tjenestene.

Basiskurset er lagt opp med forelesninger, diskusjoner og spørsmål i plenum. Hver kursdeltaker mottar et kompendium som inneholder kopier av plansjer og evt. artikler som anvendes i løpet av kurset. Kurset har bokutstilling med mulighet for å bestille og kjøpe litteratur.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent til spesialitetene i klinisk sykepleie, ergoterapi og som klinisk fagstige for helsefagarbeidere, hjelpepleiere og omsorgsarbeidere. Øvrige yrkesgrupper må kontakte egne forbund.

Kommunene oppfordres til å søke Fylkesmannen om støtte til kurs og kompetansehevende tiltak.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	17.-19 januar 2017
Timetall	18
Antall deltakere	40-60
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	15. desember 2016 <i>OBS!</i>

Trondheim

Sted	Thon Hotel Prinsen, Kongens gate 30
Dato	25.-27. april 2017
Timetall	18
Antall deltakere	40-60
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, enkel lunsj, kaffe
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	23. mars 2017

TEMAKURS

Utviklingshemning og aldring – utfordringer i VTA og arbeidssentra

Kurset er et innføringskurs for personell som arbeider ved arbeidssentra og med tiltaket Varig tilrette-
lagt arbeid med personer med utviklingshemning. Kurset skal gi en grunnleggende forståelse av
aldringsprosessen, aldersrelaterte sykdommer og gjøre personalet i stand til å kjenne igjen aldrings-
tegn og sette i gang tiltak ut fra dette.

Innholdet gir en kort innføring og grunnleggende kunnskap om utviklingshemning og aldringsproses-
sen og fysiske og psykiske endringer som kan oppstå ved aldring. Også temaer som overgangen fra
yrkesliv til pensjonist, livshistorien og samhandling blir berørt. Et nytt kartleggings skjema til bruk i
overgangen vil bli presentert.

Kurset er lagt opp med forelesninger og erfaringsutvekslinger. Hver deltaker mottar et kompendium
som inneholder kopier av plansjer. Kurset har bokutstilling med mulighet for å bestille og kjøpe litteratur.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent til spesialitetene i klinisk sykepleie, ergoterapi og som klinisk
fagstige for helsefagarbeidere, hjelpepleiere og omsorgsarbeidere. Øvrige yrkesgrupper må kontakte
egne forbund.

Kommunene oppfordres til å søke Fylkesmannen om støtte til kurs og kompetansehevende tiltak.

Kristiansand

Sted	Thon Hotel Kristiansand, Markens gate 9
Tid	2. mars 2017
Timetall	7
Antall deltakere	40–60
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	29. januar 2017

FUNKSJONSHEMNING OG ALDRING OG UTVIKLINGSHEMNING OG ALDRING

INSPIRASJONSKONFERANSE

NYHET

Hvordan fremme god aktivitet ved aldring hos personer med nedsatt funksjonsevne?

Fysisk funksjonsevne påvirkes av både arv, sykdommer og levevaner. Variasjonen i fysisk funksjonsevne øker med stigende alder. Helsegevinsten av å være i aktivitet er minst like viktig for eldre som for yngre, og kanskje aller viktigst for sårbare grupper eldre. Eldre som lever med redusert funksjonsevne på grunn av medfødte eller ervervede tilstander vil derfor ha stor nytte av å være i aktivitet.

Vi vil invitere noen av landets beste foredragsholdere innen temaene for å gi kunnskap, inspirasjon og ideer til hvordan vi kan bidra til at eldre er mer aktive i hverdagen. Årets konferanse er et samarbeid mellom *Utviklingshemning og aldring* og *Funksjonshemning og aldring*. Vi vil både ha plenumssesjoner, demonstrasjoner og separate sesjoner.

Målgruppe: Konferansen er tverrfaglig og vil være interessant for alle faggrupper i kommune - og spesialisthelsetjenesten som har ansvar for utredning, diagnostisering og oppfølging av personer med funksjonshemning og/eller utviklingshemning. Konferansen er også nyttig for interesseorganisasjoner, ansatte ved kommunale dagsentra og tilrettelagte arbeidstilbud.

Godkjenninger: Konferansen søkes godkjent i legers etter- og videreutdanning i allmenntidmedisin, samfunnsmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, fysikalsk medisin og rehabilitering med 7 timer. Konferansen vil også bli søkt godkjent til spesialitetene i klinisk psykologi, klinisk sykepleie, ergoterapi og tellende i klinisk fagstige for helsefagarbeidere, hjelpepleiere og omsorgsarbeidere. Øvrige yrkesgrupper må kontakte egne forbund.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	13. september 2017
Timetall	7
Antall deltakere	90-110
Pris	2 100 kr – inkl. konferanseavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Påmeldingsfrist	20. juni 2016

GERIATRI

BASISKURS

Geriatri

Basiskurset har 18 undervisningstimer fordelt på tre dager. Kurset omfatter innføring i sykdomslære og tverrfaglig gjennomgang av diagnostiske og behandlingsmessige utfordringer. Eksempler på temaer som vil bli gjennomgått er generell geriatri, atypisk sykdomspresentasjon hos gamle, medikamenter og bivirkninger, fall og delirium. Kurset er lagt opp med forelesninger, diskusjoner og spørsmål i plenum.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie, i ergoterapi og som tellende i klinisk fagstige for helsefagarbeidere, hjelpepleiere og omsorgsarbeidere. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Porsgrunn

Sted	St. Hansåsen sykehjem, Jønholt Terrasse 30
Dato	14.-16. mars 2017
Timetall	18
Antall deltakere	40-60
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, kaffe og enkel lunsj alle dager
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med Porsgrunn kommune
Påmeldingsfrist	14. februar 2017

Trondheim

Sted	Thon Hotel Prinsen, Kongens gate 30
Dato	9.-11. mai 2017
Timetall	18
Antall deltakere	40-60
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, kursmateriell, kaffe og enkel lunsj alle dager
Overnatting	Noen hotellrom er reservert fram til 1 måned før kursstart
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med Trondheim kommune
Påmeldingsfrist	6. april 2017

TEMAKURS

NYHET

Hjertesykdom hos eldre

Hensikten med kurset er å gi en innføring i utredning og behandling av både akutt og kronisk hjertesykdom hos gamle. Kurset inneholder forelesninger, kasuistikker og diskusjon.

Målgrupper: Kurset er særskilt beregnet på sykepleiere, men er også relevant for fysioterapeuter og ergoterapeuter som arbeider i kommunehelsetjenesten og i sykehus.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent som meritterende til klinisk fagstige i sykepleie og til ergoterapispesialist i spesialiteten eldres helse med 7 timer. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	22. mai 2017
Timetall	7
Antall deltakere	60-80
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med Geriatrisk avdeling, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål
Påmeldingsfrist	20. april 2017

TEMAKURS FOR LEGER

Legemiddelbruk hos eldre

Kurset er særlig beregnet på fastleger og sykehjemsleger, men kan også være aktuelt for sykehusleger. Det omhandler rasjonell farmakoterapi for eldre og har 15 undervisningstimer fordelt over to dager.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent til legers etter- og videreutdanninger og spesialisering for LIS-leger med 15 timer i: - allmennmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, indremedisin, psykiatri og nevrologi.

Kurset vil blant annet omhandle følgende temaer:

- Strategier ved polyfarmasi
- Farmakologisk risikointervensjon (blodtrykk, lipider, antitrombotisk behandling, osteoporosebehandling)
  - når starte opp, når fortsette, og når seponere?
- Bivirkninger og interaksjoner
- Legemiddelanalyser og farmakogenetikk – når er det til nytte?
- Aldersbetingede endringer i farmakokinetikk og -dynamikk
- Behandling av hjertesvikt, koronarsykdom og diabetes – annerledes hos de gamle?
- Smertebehandling hos gamle
- Legemidler og nyrer
- Evidensbasert medisin – brukbar hos de eldste?

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	29.-30. mai 2017
Timetall	15 timer
Antall deltakere	60-80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, lunsj og kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med geriatrisk avdeling, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål
Påmeldingsfrist	26. april 2017

TEMAKURS FOR FYSIOTERAPEUTER OG LEGER

Balansetrening og fallforebygging

Kurset er primært tilrettelagt for fysioterapeuter, men er også aktuelt for leger.

Hensikten med kurset er å gi oppdatert kunnskap og ferdigheter i utredning og behandling av balanseforstyrrelser, falltendens og gangproblemer hos eldre. Det vil særlig bli lagt vekt på å formidle praktiske tilnæringsmåter og treningsprinsipper som kan være nyttige for fysioterapeuter som møter pasienter med slike problemer i sin kliniske praksis.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent i legers etter- og videreutdanninger med 7 timer i: allmennmedisin, samfunnsmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, fysikalsk medisin og rehabilitering. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	25. oktober 2017
Timetall	7
Antall deltakere	60-80
Pris	2 100 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med geriatrisk avdeling, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål,
Påmeldingsfrist	25. september 2017

TEMAKURS FOR LEGER

NYHET Smerter og palliasjon hos eldre (2 DAGER)

Kurset er særskilt beregnet på leger som jobber i sykehus og i kommunehelsetjenesten, men er også åpent for sykepleiere, fysioterapeuter og ergoterapeuter.

Hensikten med kurset er å gi en grundigere innføring i de særlige utfordringene som er forbundet med å gi god lindrende behandling til gamle. Vi vil omtale utfordringer i smertebehandling hos eldre, men også legge vekt på lindring av andre plagsomme symptomer hos pasienter med kort forventet levetid – som tungpust, angst, kløe og delirium. Vi vil også drøfte utfordringene som oppstår når pasienten ikke har én veldefinert, men flere alvorlige sykdommer som til sammen gir en alvorlig prognose.

Godkjenninger: Kurset søkes godkjent til legers etter- og videreutdanninger og spesialisering for LIS-leger med 15 timer i: - allmennmedisin, alders- og sykehjemsmedisin, geriatri, indremedisin, onkologi, anestesi, kirurgi og nevrologi. Kurset søkes også godkjent som meritterende til klinisk fagstige i sykepleie og til ergoterapispesialist i spesialiteten Eldres helse. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

Oslo

Sted	Oslo Kongressenter, Youngs gate 11
Dato	26.-27. oktober 2017
Timetall	15 timer
Antall deltakere	60–80
Pris	3 500 kr – inkl. kursavgift, lunsj, kaffe
Kursansvarlig	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse i samarbeid med geriatrisk avdeling, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål
Påmeldingsfrist	25. september 2017